

MVŠO

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC ➤

Seminář diplomové práce

XSDIP

Autor: Ing. Jaroslav Škrabal, Ph.D.

06. 03. 2025
Olomouc

Metodická část

- Smyslem metodické části je vymezit, jakým způsobem plánujeme dosáhnout cíle práce.
- Specifikujeme zde vybranou vědeckou metodu a důvod, proč jsme ji zvolili.
- Také se zde věnujeme charakteristice výzkumného vzorku.

Metodická část

- Oproti teoretické a empirické části je metodická část zpravidla kratší (dvě až tři normostrany), ovšem to ji nečiní méně důležitou.
- Správně nastavené metody výzkumu jsou totiž rozhodující pro kvalitu empirické části a následné naplnění cíle bakalářské práce.

Metodická část

- V metodické části je důležité mít uvedený cíl práce, a to včetně výzkumných otázek nebo hypotéz.
- Počet VO nebo H by měl být adekvátní k řešené problematice (téma) a stanového cíle závěrečné práce.

Metodická část

- **Význam metodické části v diplomové práci**
 - **Metodická část:**
 - Ukotvuje *jak* a *proč* je výzkum realizován.
 - **Důraz v diplomové práci:**
 - Větší hloubka analýzy a **odbornější** přístup než v bakalářské práci.
 - **Cílem** je poskytnout **jasnou představu** o použitém postupu, aby výsledky byly **důvěryhodné**.

Metodická část

Struktura a rozsah

- **2–3 normostrany**
 - Doporučené členění:
 - Cíl diplomové práce
 - VO/H
 - Design výzkumu (kvant., kval., smíšený)
 - Manažerské metody a nástroje
 - Techniky sběru dat (sekundární, primární)
 - Charakteristika vzorku
 - Postup analýzy dat

Metodická část

Vymezení cíle diplomové práce

- **Formulace cíle:**
 - Konkrétní, **odborný** a **měřitelný** (např. „*Cílem diplomové práce je navrhnout implementaci metody Balanced Scorecard ve společnosti ABC a zhodnotit její dopady na strategické řízení.*“)
- **Časové a oborové vymezení:**
 - Zmínka o **délce sledovaného období**, **velikosti a typu organizace**, případně **konkrétním odvětví** (např. výroba, služby).

Metodická část

Výzkumné otázky a hypotézy

- **Výzkumné otázky (VO)**
 - Např. „*Jaké přínosy vnímají manažeři z implementace Lean managementu?*“
 - Pomáhají **strukturovat zkoumanou problematiku.**
- **Hypotézy (H)**
 - Např. „*Zavedení Balanced Scorecard významně zvýší měřené ukazatele ROI a ROE do 12 měsíců od implementace.*“
 - Umožňují **statistické testování** kvantitativních dat.
- **Počet**
 - Adekvátní rozsahu diplomové práce.

Metodická část

Výběr výzkumného designu

1. Kvantitativní

- a) Využívá **statistických metod** (finanční analýzy, korelační a regresní modely)
- b) Vhodný pro ověřování **hypotéz a ekonomických ukazatelů**

2. Kvalitativní

- a) Pro hlubší pochopení **managementu, leadershipu, firemní kultury**
- b) Metody jako **případová studie, polostrukturované rozhovory, focus groups**

3. Smíšený

- a) Kombinuje výhody obou přístupů (např. statistická data z výroby + rozhovory s vedoucími oddělení)

Metodická část

Využití manažerských metod v diplomové práci

- **Klasické nástroje**
 - **PEST/PESTEL** (makrookolí)
 - **Porterův model pěti sil** (konkurenční prostředí)
 - **BCG matice** (analýza produktového portfolia)
 - **SWOT** (analýza vnitřního a vnějšího prostředí) a **+/- matice SWOT**
 - **Matice modelových strategií**
- **Strategické metody**
 - **McKinsey 7S** (koherence organizačních faktorů)
 - **EFQM Model Excellence**
 - **Balanced Scorecard** (výkonové ukazatele a strategie)
- **Procesní a zlepšovací metody**
 - **Lean management, Six Sigma, Kaizen**
- **Doporučení: Vysvětlit, proč danou metodu vybíráte a jak ji aplikujete** v rámci výzkumného designu.

Metodická část

Sekundární data v ekonomickém a manažerském výzkumu

- **Typické zdroje**
 - **Databáze firemních výkazů** (Justice, MagnusWeb, Amadeus), **statistiky** (ČSÚ, ČNB, Eurostat, OECD, WHO), **odborná literatura** (knihy, články v recenzovaných časopisech).
- **Výhody**
 - Rychlejší přístup k existujícím ukazatelům (tržby, podíl na trhu, ROI, inflace).
- **Nevýhody**
 - Některá data nemusí být **aktuální**, omezený přístup ke **strategickým interním materiálům**.
- **Kritické zhodnocení**
 - **Relevance** a **validita** zdrojů (kdo data zveřejnil, kdy a za jakých podmínek).

Metodická část

Primární data – způsoby sběru

- **Dotazníky**
 - Vhodné k mapování **názorů zákazníků, zaměstnanců či manažerů.**
 - Škálovací otázky (Likert), otevřené otázky, net promoter score (NPS).
- **Rozhovory (Strukturované, Polostrukturované, Nestrukturované)**
 - Získání **hlubších vhledů** do rozhodovacích procesů, firemní politiky.
- **Focus groups**
 - Diskuze ve skupině (např. manažeři střední úrovně) ke zjištění **sdílených postojů.**
- **Případové studie**
 - Komplexní analýza konkrétní firmy/odvětví (kombinace dat a rozhovorů).

Metodická část

Definice a výběr výzkumného vzorku

- **Popis základní populace:** např. manažeři výroby, TOP management, obchodníci, zákazníci určité značky.
- **Velikost vzorku**
 - **Kvantitativní:** Zajištění dostatečné reprezentativnosti (např. 100+ respondentů).
 - **Kvalitativní:** 2-3 rozhovorů s klíčovými manažery může být dostačující pro hloubkovou analýzu.
- **Způsoby výběru**
 - **Náhodný** (pokud je to možné), **záměrný** (purposive), **sněhová koule**.
 - **Náhodný výběr** znamená, že každý člen populace má stejnou a předem známou šanci být zařazen do vzorku.
 - **Záměrný** (purposive) výběr spočívá ve výběru účastníků na základě předem stanovených kritérií tak, aby se získaly co nejrelevantnější informace k danému tématu.
 - **Sněhová koule** (snowball sampling) začíná s malou skupinou respondentů, kteří následně doporučují další vhodné osoby, čímž se vzorek rozšiřuje „řetězovitě“.

Metodická část

Validita a reliabilita

- Zaručují, že výzkum přináší **věrohodné** a **opakovatelně ověřitelné** výsledky.
 - **Validita:** Míra, do jaké výzkumná metoda měří skutečně to, co měřit má.
 - **Reliabilita:** Stupeň přesnosti a spolehlivosti měření (opakovatelnost výsledků).

Metodická část

Validita

- **Interní validita**

- Otázka: *Opravdu zkoumám to, co chci zkoumat?*
- Příklad: Pokud zjišťuji efektivitu implementace Balanced Scorecard, musím mít jistotu, že rozdíly ve výkonnosti firmy pramení opravdu z nasazení BSC, a ne z jiných faktorů (např. ekonomického růstu, změny na trhu apod.).

- **Externí validita**

- Otázka: *Lze závěry zobecnit na jiná odvětví / podobné typy organizací?*
- Příklad: Pokud výzkum probíhá v malé výrobní firmě, je důležité posoudit, zda závěry platí i pro větší podniky či jiná odvětví (např. služby).

- **Jak posílit validitu**

- Pečlivý výběr vzorku (reprezentativnost).
- Kontrolní skupina nebo srovnání (v kvantitativním výzkumu).
- Omezení zkreslení (bias) – např. v rozhovorech, pozorování.

Metodická část

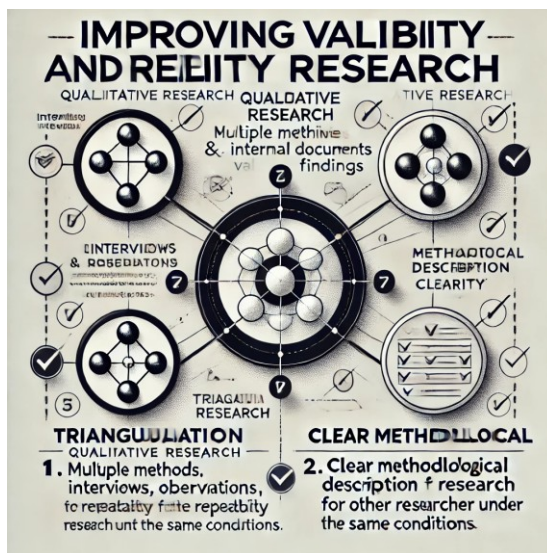
Reliabilita

- *Otázka: Získal by jiný výzkumník stejné výsledky, kdyby postupoval stejným způsobem?*
- Vyžaduje konzistentní nástroje měření (např. dotazník, škálování).
- Jak ověřit reliabilitu
 - **Pilotní testování dotazníku:** Odhalí nejasné otázky, umožní upřesnit škály či formulace.
 - **Statistické ukazatele.**

Metodická část

Doporučení pro zvýšení validity a reliability

- **Triangulace** (kvalitativní výzkum):
 - Kombinace více metod nebo zdrojů dat (např. rozhovory + pozorování + interní dokumenty) pro potvrzení zjištěných faktů.
- **Jasný metodický popis:**
 - Umožňuje opakování výzkumu jiným badatelem za stejných podmínek.

Metodická část

Zpracování kvantitativních dat

- **Příprava a čištění:**
 - Vyloučení neúplných dotazníků, kontroly extrémních hodnot.
- **Statistické metody:**
 - Popisná statistika (průměr, medián, standardní odchylka)
 - Inferenční statistika (korelace, regresní modely, t-test, ANOVA)
 - Analýza časových řad (v ekonomickém prostředí: prodej, tržby)
- **Software:**
 - Excel, R, Python aj.
- **Prezentace výsledků:**
 - Tabulky, grafy, interpretace ve vazbě na VO popř. H.

Metodická část

Zpracování kvalitativních dat

- **Postup:**

- Přepis rozhovorů/focus groups
- Kódování a kategorizace (otevřené, axiální, selektivní)
- Interpretace zjištění (např. klíčová témata v oblasti leadershipu)

- **Důraz na:**

- Konzistentní přístup k analýze (vymezená témata, definované kategorie)
- Propojení s manažerskými teoriemi (např. Herzbergova teorie motivace, Porter atd.)

Metodická část

Smíšený (kombinovaný) přístup

- **Definice:** Současné zapojení kvantitativních i kvalitativních metod.
- V praxi:
 - Např. nejdříve statistická analýza finančních výsledků (kvantitativní) → následně rozhovory s managementem (kvalitativní) k vysvětlení trendů.
- Výhody:
 - **Komplexnější pohled** na daný jev, vyšší validita díky triangulaci.

Metodická část

Časté nedostatky a rizika

- Nedostatečná návaznost teoretické a empirické části
 - Teoretické nástroje a koncepty se nepromítnou do následné analýzy a interpretace dat.
- Nevyjasněná volba manažerských metod
 - Není vysvětleno, proč byl vybrán např. Balanced Scorecard místo EFQM nebo jiné vhodné metody.
- Nedostatečný vzorek
 - Příliš nízký počet respondentů omezuje možnost zobecnění výsledků a snižuje jejich spolehlivost.

Metodická část

Příklady dobré praxe

- Pilotní testování dotazníku
 - Ověření, zda otázky skutečně měří zamýšlené oblasti (např. manažerské kompetence, efektivitu procesů).
- Zapojení vnějšího kontextu (PEST, Porterovy síly)
 - Přináší širší, komplexní rámec pro interpretaci výsledků a zdůvodnění strategických doporučení.
- Průběžná zpětná vazba od zúčastněných stran
 - Po dokončení dílčích analýz představit průběžné výstupy klíčovým zaměstnancům či manažerům, získat jejich komentáře a včas upravit zaměření či rozsah výzkumu.
- Využití triangulace
 - Kombinace různých zdrojů dat či metod (např. dotazník + rozhovory + interní dokumentace) pro potvrzení zjištěných skutečností a zvýšení důvěryhodnosti výsledků.

Pokračování příště

DĚKUJI ZA POZORNOST